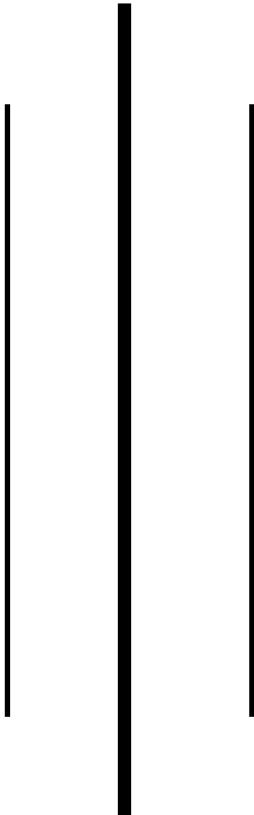

कार्यालय प्रयोजनको लागि मात्र

नेपाली हाते कागज
तथा
पत्रपत्रिकाबाट सपिङ व्याग
बनाउने तालिमको पाठ्यक्रम

घरेलु तथा साना उद्योग विभाग
त्रिपुरेश्वर, काठमाण्डौ

२०७०।७।

कृतज्ञता

यस पाठ्यक्रम विकास कार्यमा सधाउ पुऱ्याउने यस कन्सलटेन्सीका सम्पूर्ण विशेषज्ञहरु तथा घरेलु तथा साना उद्योग विभागका तर्फबाट उपस्थित विषय विज्ञ सहितको पाठ्यक्रम विकास तथा परिमार्जन कमिटि जसले यस कन्सलटेन्सीद्वारा तयार गरिएको सपिङ् व्याग उत्पादन तालिम विषयको पाठ्यक्रमलाई मूल्यांकन गरिदिनु भएकोमा कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछौं ।

प्रकृति व्यवस्थापन तथा प्रविधि अनुसन्धान, केन्द्र
काठमाडौं

दुई शब्द

नेपाल सरकार, उद्योग मन्त्रालय, घरेलु तथा साना उद्योग विभाग अन्तरगतका घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालयहरूले देशमा विद्यमान बेरोजगारी र अर्ध बेरोजगारीको समस्या समाधान गर्नमा सघाउ पुऱ्याउने उद्देश्य राखी जिल्ला स्तरमा सीप विकास तालिम संचालन गर्ने तथा जिल्ला स्थित घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालयहरू मार्फत तालिम तथा सहभागितामूलक सीप विकास तालिम संचालन, प्रशिक्षक सेवा, पाठ्यक्रम विकास जस्ता कार्यहरू गर्दै आएको छ ।

आर्थिक वर्ष २०६६/६७ देखि घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालयहरूले गर्ने कार्यहरूमा समेत परिवर्तन आई तालिम तथा सहजीकरणको माध्यमले रोजगारी तथा स्वरोजगारी र उद्यमी सिजना गर्ने गरी बजेट तथा कार्यक्रम अनुसारका कार्यक्रमहरू जिल्लाहरूमा सञ्चालन भएको परिप्रेक्ष्यमा यस सपिङ्ग व्याग उत्पादन सम्बन्धी विषयको पाठ्यक्रमले समय सापेक्ष व्यवहारिक ज्ञान दिलाउन सहयोग पुऱ्याउने र सीप विकास तालिममा केन्द्र देखि जिल्लासम्म तथा निजी क्षेत्रका प्रशिक्षण कार्यमा समेत सहयोग गर्ने छ भन्ने पूर्ण आशा एवम् विश्वास राखेको छु ।

श्री विनोदप्रसाद आचार्य
महानिदेशक
घरेलु तथा साना उद्योग विभाग
त्रिपुरेश्वर, काठमाण्डौ

विषय सूची

१.	उद्देश्य	१
२.	पाठ्यक्रमको वर्णन	१
३.	पाठ्यक्रमको बनावट	१
४.	तालीममा प्रवेशको लागि आवश्यक योग्यता	१
५.	तालीम अवधी	१
६.	प्रमाण पत्र प्राप्त गर्ने आवश्यक आधारहरु	१
७.	प्रमाणपत्र प्राप्त गर्ने आवश्यक आधारहरु	१
८.	आवश्यक औजार तथा उपकरणहरु	२
९.	पाठ्यवस्तु	३-५
१०.	मूल्याङ्कन	६

पृष्ठभूमि

१. उद्देश्य

देशका विभिन्न भागमा रहेका बेरोजगार एवं अर्ध बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई नेपाली कागज तथा खेर गएका पत्रपत्रिकाबाट सपिड व्याग तयार गर्न सक्ने बनाइने र त्यस्ता शीपबाट उत्पादित व्याग स्थानीय तथा अन्तरराष्ट्रिय बजारमा समेत वित्री गरी उनीहरु रास्तो आय आर्जन गर्न सक्षम हुनेछन् ।

२. पाठ्यक्रमको विवरण

प्रशिक्षण अवधिमा प्रशिक्षार्थीहरूलाई नेपाली कागज तथा खेर गएका अखबारहरूबाट व्याग उत्पादन गर्ने शीप तथा ज्ञान प्रदान गरिनुका साथै प्रशिक्षण पश्चात् सफलतापूर्वक व्यवशाय सञ्चालन गर्न आवश्यक उद्यमशीलता तथा व्यवस्थापकीय ज्ञान दिइनेछ । प्रशिक्षण दिँदा सरलविधि अपनाई सैद्धान्तिक ज्ञान दिइनुका साथै प्रयोगात्मक प्रदर्शन (Demonstration) गरिनेछ र प्रशिक्षार्थीहरूलाई प्रयोगात्मक अभ्यास समेत गराइनेछ ।

३. प्रशिक्षण अवधिमा प्रशिक्षार्थीहरूलाई निम्नलिखित पाठ्यवस्तु अन्तर्गत आवश्यक सीप, उद्यमशीलता तथा व्यवस्थापकीय ज्ञान प्रदान गरिनेछ ।

	पाठ्यवस्तु	प्रशिक्षण विधि	(दिनमा राख्ने)
क.	नेपाली कागजको परिचय र महत्व	सैद्धान्तिक	१ दिन
ख.	खेर गएको कागजको प्रयोग	प्रयोगात्मक	
ग.	नेपाली कागजबाट विभिन्न साइजका व्याग बनाउने	प्रयोगात्मक	३ दिन
घ.	पत्रपत्रिकाबाट व्याग बनाउने	प्रयोगात्मक	१ दिन
ड	मूल्यांकन		१ दिन

४. तालीममा सहभागिताका लागि आवश्यक योग्यता

यस तालीममा सहभागी हुनका लागि साधारण लेखपढ गर्न सक्ने हुनुपर्नेछ । उद्यमशीलता बिकास तालीम प्राप्त गरेको व्यक्तिलाई विशेष ग्राह्यता दिइनेछ ।

५. तालिम अवधि: एक हप्ता (६ कार्यदिन) र प्रतिदिन ५ घण्टा हुनेछ ।

६. तालिम पश्चात् सहभागीलाई प्रमाणपत्र एक समारोका बिच प्रदान गरिनेछ ।

७. प्रमाणपत्र प्राप्त गर्ने आवश्यक आधारहरू

घरेलु तथा साना उद्योग प्रशिक्षण केन्द्र, कार्यालय वा अन्य तालिम प्रदायक संस्थाहरूद्वारा निम्न पाठ्यक्रम अनुसार तालिम पूरा गर्ने प्रशिक्षार्थीहरूलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरिनेछ । साथै तालिम अवधिभरमा न्यूनतम ९० प्रतिशत हाजिर हुनुपर्ने र तालिम पश्चात् लिइने मूल्यांकन परीक्षामा सफल हुनुपर्नेछ ।

आवश्यक सामग्री (१० जना प्रशिक्षार्थीहरुको लागि)

क्र.सं.	विवरण	परिमाण
१.	लामो टेबुल (१२ ह ३.५ फीट)	२ थान
२.	कुर्सी वा टूल	१० थान
३.	हवाइट बोर्ड	१ थान
४.	बोर्ड मार्कर	१० थान
५.	इन्ची टेप	१० थान
६.	हयाम्मर सानो	१० थान
७.	स्केल (२४ इन्च)	१० थान
८.	फुली ठोक्ने साँचो	१० थान
९.	कैची	१० थान
१०.	पेपर कटर (नाइफ)	१० थान
११.	डोरी बाट्ने मेसिन (हाते)	१ थान
१२.	मोबिकल राख्ने बाउल	१० थान
१३.	पुछ्ने कोरा कपडा	२ मीटर

आवश्यक कच्चा पदार्थ (१० प्रशिक्षार्थीहरुको लागि)

क्र.सं.	विवरण	परिमाण
१	नेपाली कागज, ब्राउन पेपर, पुराना अखबार: नेपाली कागज ब्राउन पेपर पुराना अखबार (पत्रपत्रिका)	१०० सिट १०० सिट २०० सिट
२.	फेब्रिकोल	५ लिटर
३.	डोरी कटन (सुती)	५०० ग्राम
४.	कागजको डोरी	२०० ग्राम
५.	फुली	५०० ग्राम

मूल्यांकन

तालिमको अन्त्यमा तालीम अवधिमा सिकाइको शीपको आधारमा प्रयोगात्मक परीक्षा लिइने छ ।

नेपाली कागज, ब्राउन पेपर र खेर गएका पत्रपत्रिकाबाट भोला (सपिङ व्याग) बनाउने तालिमको पाठ्यत्रमः

पाठ्य वस्तु:	कार्य चरणहरू	आवश्यक सम्बन्धित ज्ञान	प्रशिक्षण विधि	समयावधि
१. नेपाली कागजको परिचय	परिचय र इतिहास तथा नेपाली कागजको प्रकार	नेपाली कागजको इतिहासबारे जानकारी र यसको महत्व सम्बन्धी ज्ञानका साथै नेपालीकागजको किसिमबारे ज्ञान	सैद्धान्तिक तथा प्रयोगात्मक	१५ घण्टा
२. ब्राउन पेपर र खेर गएका पत्रपत्रिका आदि पेपरको परिचय	कागजको गुणस्तर	<ul style="list-style-type: none"> - ब्राउन पेपरको प्रकार, गुणस्तर सम्बन्धी ज्ञान । - खेर गएका पत्रपत्रिका को प्रयोग बारे ज्ञान 		
३. सुरक्षित औजार र सरसामानहरू	<ul style="list-style-type: none"> - पेपर कटर (नाइफ), फुली ठोक्ने डाई, कैची तथा स्केलको प्रयोग - व्याग बनाउँदा प्रयोग हुने कच्चा पदार्थ तथा सरसामान सम्बन्धी ज्ञान - खेर नजाने गरी उपयोग गर्ने ज्ञान - भोला बनाउँदा सफाई हुनुपर्ने ज्ञान 	<ul style="list-style-type: none"> - आफु सुरक्षित भएर काम गर्ने सम्बन्धी ज्ञान - पेपर नाइफ, कैची र हम्मर प्रयोग सम्बन्धी ज्ञान - अनुशासित र संयमित हुनुपर्ने - कागजको साइज र यसको प्रयोग 		
४. सपिङ व्याग	भोलाको परिचय तथा प्रकार	<p>सपिङ व्याग परिचय र महत्व भोला(व्याग)कोप्रकारबारे ज्ञान</p> <ul style="list-style-type: none"> - कागजको भोलाको लागि कागजको साइज छनौट बारे ज्ञान - भोला बनाउन नाप्ने तरीकाको ज्ञान - पेपर कटरले सुरक्षित रूपमा नाप अनुसारको काट्ने ज्ञान - कागजको व्यागलाई साइड फोल्डिङ गर्ने तरीका बारे जानकारी दिने - दुवै भागमा क्रिज गर्ने बारे जानकारी दिने - एक छेउबाट अर्को छेउमा २ से भी बाँकी राज्ञे बारे ज्ञान - १ से. भी बाँकी रहेको भागलाई विस्तारै फेविकोल हाल्ने बारे जानकारी दिने । 		

आवश्यक ज्ञान	प्रशिक्षण विधि:
<ul style="list-style-type: none"> - फेविकल लागेको भाग र अकों छेउ विस्तारै टाँस्ने बारे ज्ञान - गजेट भाग दुबै साइडमा झोलाको साइज अनुसार क्रीज गर्ने वा पट्याउने बारे ज्ञान - त्यसपछि झोलाको पीँध भागका लागि झोलाको साइज अनुसार फोल्ड गर्ने बारे ज्ञान - माथिल्लो भाग व्यागको साइज अनुसार पट्याउने बारे जानकारी दिने - जुन पहिले फोल्ड गरेको भाग हो, त्यसमा फेबिकोल लगाउने ज्ञान 	सैद्धान्तिक तथा प्रयोगात्मक
सपिडव्याग बनाउने विधि	<ul style="list-style-type: none"> - सेट स्क्वायर वा स्केल प्रयोग गरेर व्यागको साइज अनुरूप कागजलाई काट्ने ज्ञान - काटेको कागजको लम्बाइबाट चिन्ह लगाउने बारे ज्ञान - त्यस्तै चौडाइबाट पनि क्रिज गरेको भागलाई चिन्ह लगाउने बारे ज्ञान - क्रिज गरेको कागजको बाहिरी भाग व्यागको भित्र पारेर फेबिकोल लगाउने ज्ञान - व्यागको दुबै पट्टीबाट सेन्टर लिई बीचबाट व्यागको फुली राख्न प्वाल पार्ने ज्ञान । - फुली राख्ने ज्ञान दिने - फुली राखेको ठाउँमा डोरी (कटन, कागज, नाइलन) काटी लगाउने ज्ञान दिने । - डोरी (कटन, कागज, नाइलन) अनुसार गाँठो बनाउने, फेविकल लगाउने र फोल्डिङ भागमा पनि सफा तरीकाले फेबिकोल लगाउने सम्बन्धी जानकारी दिने ।

वाइन व्याग

पाठ्यसूची	पाठ्य शीषक	आवश्यक ज्ञान	प्रशिक्षण विधि	समयावधि
वाइन व्याग	वाइन व्याग बनाउने तरीका	<ul style="list-style-type: none"> - सेट स्क्वायर अथवा स्केल प्रयोग गरेर कागज काट्ने सम्बन्धी ज्ञान दिने - व्याग बनाउन तयार गरेको कागजलाई नाप अनुसार चिन्ह लगाउने ज्ञान दिने - त्यसपछि चिन्ह लगाएको ठाउँमा किज गर्ने ज्ञान दिने - किज गरिसकेपछि व्यागको पींधमा बाहिरको क्रिजसंग मिलाएर टाँस्ने ज्ञान दिने - बाहिरको क्रिज गरेको भागलाई भित्र पारी मिलाएर फेबिकोल लगाउने सम्बन्धी ज्ञान दिने - व्यागको माथिल्लो भाग (व्यागको मुख) दुबैतिर छोड्नुपर्ने भाग बारे ज्ञान दिने - बीच भागमा फुली राख्ने ज्ञान दिने। - डोरी आवश्यकता अनुसार काटी फुलीमा अड्काउने ज्ञान। 	सैद्धान्तिक र प्रयोगात्मक	५ घण्टा

मूल्यांकन

प्रशिक्षार्थी मूल्यांकन विधि

तालिम अवधिमा प्रत्येक प्रशिक्षार्थीको मूल्यांकन दुई प्रकारबाट गरिनेछ ।

क) आन्तरिक निरन्तर मूल्यांकन ख) प्रयोगात्मक परीक्षा

(क) आन्तरिक निरन्तर मूल्यांकन

प्रत्येक एकाइको प्रशिक्षण गर्ने अवधिमा प्रशिक्षार्थीहरूको मूल्यांकन गरिनेछ ।

विषयः कागजको व्याग (झोला) बनाउने

कार्यः कागजको व्याग बनाउने तरीका

प्रश्नहरू

१) कागजको व्याग (झोला) बनाउँदा आवश्यक सामग्रीहरू छनौट गरिएको

ठीक छ वा छैन? ठीक

बेठीक

२) पेपर काटेको ठीक छ वा छैन?

ठीक

बेठीक

३) काम गरेको तरिका मिलेको छ कि छैन

ठीक

बेठीक

४) मोबिकल सफासंग लगाएको छ वा छैन

ठीक

बेठीक

५) डोरी उल्टो सुल्टो कस्तो छ

ठीक

बेठीक

६) कागजलाई क्रिज गरेको ठीक छ वा छैन?

ठीक

बेठीक

प्रशिक्षार्थीको नामः.....

स्थिति:.....

प्रशिक्षकको नामः.....

सफल

पुनः प्रयास गर्नुपर्ने